
Hur får man ihop Bibelns ”motsägelser”?

Ibland brukar kristna anklagas för att välja och vraka i Gamla Testamentets bud. Bland annat nämns den ceremoniella synen fläskkött jämfört med den moraliska synen på sexualitet. Men att fortsätta följa de ceremoniella lagarna i Gamla Testamentet skulle alltså vara väldigt inkonsekvent med Bibelns undervisning i dess helhet.

Av **Tim Keller**

Jag finner det frustrerande att läsa eller höra skribenter, tryckare eller journalister avfärda kristna som inkonsekventa för att de så att säga “väljer och vrakar mellan vilka regler i Bibeln de ska lyda.” Oftast hör jag: “Kristna struntar i massor av texter i Gamla Testamentet—om att man inte ska äta rått kött eller fläskkött eller skaldjur, om att avrätta folk som bryter mot Sabbaten, om att inte ha kläder vävda med två sorters tyg, osv. Sedan fördömer de homosexualitet. Är det inte så att ni kristna bara väljer och vrakar bland vad ni vill tro på i Bibeln?”

Jag förväntar mig inte att alla ska förstå att hela Bibeln handlar om Jesus och Guds plan att friköpa sitt folk, men jag hoppas (förgäves) på att någon en dag kommer att ta sitt förnuft till fånga (eller åtminstone prata med en insatt teologisk rådgivare) innan de anklagar kristna för att vara inkonsekventa.

För det första är det inte bara Gamla Testamentet som förbjuder homosexualitet. Även Nya Testamentet har massor att säga om det. Till och med Jesus, när han diskuterar skilsmässa i Matteus 19:3-12, säger att Guds ursprungliga plan var att en man och en kvinna skulle förenas till ett kött. Om detta är omöjligt för vissa (v. 12), bör dessa människor avstå från äktenskap och sex.

Men låt oss gå tillbaka till att betrakta problemet om påstådd inkonsekvens i fråga om saker som nämns i Gamla Testamentet men som inte längre praktiseras av Guds folk enligt Nya Testamentet. De flesta kristna vet inte vad de ska säga när de ställs inför denna fråga. Nedan följer en liten översikt om Gamla Testamentets relation till Nya Testamentet.

Gamla Testamentet ägnar stort utrymme till att beskriva de olika offren som frambars i tabernaklet (och i det senare templet) för att bringa förso-

ning för synd, så att tillbedjare skulle kunna nalkas en helig Gud. Det fanns också en komplicerad uppsättning regler för ceremoniell och rituell renhet. Man kunde bara nalkas Gud i tillbedjan om man åt särskilda livsmedel och avstod från andra, bar särskilda klädesplagg, avstod från att vidröra diverse föremål, osv. På ett levande sätt förmedlade detta budskapet, om och om igen, att människor är andligt orena och inte kan komma in i Guds närvaro utan rening.

Men också i Gamla Testamentet antydde många av författarna att offren och reglerna kring tempeldyrkan pekade framåt mot något som existerar bortom dessa (jfr. 1 Sam 15:21-22; Ps 50:12-15; 51:17; Hos 6:6). När Kristus kom till världen förklarade han all mat ren (Mark 7:19), och han ignorerade de gammaltestamentliga renhetslagarna på andra sätt, som till exempel när han vidrörde människor med spetälska och döda kroppar.

Skälet till detta är tydligt. När han dog på korset brast förlåten i templet i två stycken, vilket visade att han avskaffat behovet av hela offersystemet med alla dess renhetslagar. Jesus är det slutgiltiga syndoffret, och nu gör Jesus oss rena.

Hela Hebreerbrevet förklarar att Gamla Testamentets ceremoniella regler egentligen inte blev avskaffade, utan istället fullbordade av Kristus. När vi ber "i Jesu namn" kan vi alltså känna tillförsikt—"I kraft av Jesu blod kan vi nu frimodigt gå in i det allra heligaste" (Hebr 10:19). Att fortsätta följa de ceremoniella lagarna i Gamla Testamentet skulle alltså vara väldigt inkonsekvent med Bibelns undervisning i dess helhet.

LAGEN FORTFARANDE BINDANDE

Nya Testamentet ger oss ytterligare vägledning om hur vi ska läsa Gamla Testamentet. Paulus visar tydligt i verser som Romarbrevet 13:8ff. att apostlarna förstod den gammaltestamentliga morallagen som att den fortfarande är bindande för oss. Kort och gott ändrade Kristi ankomst hur vi tillber, men inte hur vi lever. Morallagen sammanfattar Guds egen karaktär—Hans integritet,

kärlek, och trofasthet. Allt som Gamla Testamentet säger om kärleken till vår nästa, omsorgen för de fattiga, generositeten med våra tillgångar, om sociala relationer, och engagemang för vår familj, gäller fortfarande. Nya Testamentet fortsätter att förbjuda mord och äktenskapsbrott, och all sexualmoral i Gamla Testamentet upprepas genom hela Nya Testamentet (Matt 5:27-30; 1 Kor 6:9-20; 1 Tim 1:8-11). Om Nya Testamentet har bekräftat ett budord, gäller det alltså fortfarande för oss idag.

Nya Testamentet förklarar en annan förändring mellan testamentena. Synder är fortfarande synd—men straffen förändras. I Gamla Testamentet var synden som äktenskapsbrott och incest straffbara med civilrättsliga sanktioner som till exempel avrättning. Detta har sin förklaring i att Guds folk på den tiden bildade en nationalstat, så därför hade alla synden civilrättsliga straff.

Men i Nya Testamentet är Guds folk en samling av församlingar över hela världen som lever under många olika statsskick. Församlingen är inte en civil regering, så därför tar man itu med synden genom förmaning och, i värsta fall, utslutning från medlemskap i den individuella församlingen. Det var på detta sätt Paulus tog itu med ett fall av incest i församlingen i Korinth (1 Kor 5:1ff och 2 Kor 2:7-11). Varför då denna förändring? Jo, under Kristus är nämligen inte evangeliet begränsat till bara ett land—det har släppts fritt till att nå alla kulturer och folk.

När man väl medger Bibelns viktigaste förutsättning—om hur överstigande viktigt det är med Kristus och frälsningen—då får man ihop alla Bibelns olika delar. På grund av Kristus har den ceremoniella lagen upphävts. På grund av Kristus är församlingen inte längre en nationalstat som

”Att fortsätta följa de ceremoniella lagarna i Gamla Testamentet skulle alltså vara väldigt inkonsekvent med Bibelns undervisning i dess helhet.”

pålägger civilrättsliga straff. Allt faller på plats. Men om du avvisar idén om Kristus som Guds Son och Frälsare, då blir ju självklart Bibeln—i bästa fall—en enda röra bestående av lite fin inspiration och vishet, men det mesta skulle ändå behöva förkastas som dårskap eller felaktigheter.

Så vad innebär då detta för oss? Det finns bara två möjligheter. Om Kristus är Gud, då får man ihop detta sätt att läsa Bibeln på. Den andra möjligheten är att man förkastar kristendomens grundtes—man tror inte att Jesus är Guds Son som har uppstått—och då är Bibeln inte någon pålitlig guide till särskilt mycket alls. Det är hur som helst inte ärligt att påstå att kristna är inkonsekventa och inte lever i enlighet med sitt trossystem när de bara följer Gamla Testamentets moraliska bud och inte praktiserar dess övriga föreskrifter.

Ett sätt att svara på när man blir anklagad för att vara inkonsekvent kan vara att ställa en motfråga: "Menar du att jag ska förneka det mest centrala i min kristna tro?" Om personen frågar "Varför säger du det?" skulle du kunna svara: "Eftersom jag tror att Jesus är Guds Son som har uppstått, kan jag inte följa alla renhetslagar om mat och sedvänjor. Jag kan inte heller offra djuroffer. Allt detta skulle vara att förneka kraften i Kristi död på korset. Det är därför de som verkligen tror på Kristus bara ska följa vissa texter i Gamla Testamentet och inte andra.

Tim Keller är förstepastor i Redeemer Presbyterian Church (PCA) i Manhattan, New York. Han är också en av grundarna till och vice ordförande i The Gospel Coalition. Två av hans böcker, "Varför ska jag tro på Gud?" och "Korsfäst Konung", finns tillgängliga på svenska.

Svensk översättning i samarbete med Reformedia

SEA Papers är Svenska Evangeliska Alliansens (SEA) månatliga artikelserie inom evangelikal teologi och etik. SEA är ett nätverk av kristna tvärs över samfundsgränserna. Vår vision är:

- att bygga ett nationellt nätverk av evangelikala kristna i Sverige, som tillsammans och i sina olika sammanhang utvecklar och bidrar med evangelikal teologi och tillämpar den i församlingsarbetet, i den teologiska debatten och i samhällsdebatten
- att vara en konstruktiv kraft som i öppenhet, dialog och debatt driver ett evangelikalt perspektiv
- att förmedla impulser från och kontakter med den växande världsvida evangelikala gemenskapen

SEA:s teologiska bas utgörs av Lausannedeklarationen.